

Ved den indgående drøftelse, som spørgsmålet har været genstand for under de nordiske aktielovforhandlinger, kom man enstemmigt til det resultat, at enmandsselskabet bør anerkendes. Kravet om tre aktionærer udelukker ikke, at den, som vil stifte et aktieselskab, kan gøre det sammen med sin ægtefælle eller sine børn eller nære slægtninge eller personer, der står i et afhængighedsforhold til ham, f. eks. hans kontorist. På samme måde kan han ved senere overtagelse af et aktieselskab overlade en enkelt aktie til to af sine pårørende. Aktieselskabslovens krav om, at der skal være tre aktionærer er således ved at være en tom formalitet, og den opfattes som sådan af de personer, som deltager i selskaber, der i virkeligheden er enmandsselskaber.

I overensstemmelse med den foreliggende enstemmige indstilling har man anset det for naturligt og rimeligt, at loven tillader enmandsaktieselskabet. Den særlige fare for misbrug til skade for kreditorerne må beskyttes gennem lovens regler om aktieselskabers regnskab og revision, der naturligvis også gælder for enmandsselskabet, i forbindelse med visse skærper af konkurslovens regler og eventuelt af retspraksis om hovedaktionærens erstatningsansvar eller hæftelse for selskabets gæld.

Stk. 6 fastslår udtrykkeligt, at aktieselskabsloven selvsagt ikke finder anvendelse på selskaber, der er underkastet anpartsselskabsloven. Det bemærkes, at selskabsdeltagerne efter forslagene til aktieselskabslov og anpartsselskabslov står frit med hensyn til, hvilken af de to selskabsformer de vil benytte, jfr. nærmere pkt. 5 i de indledende bemærkninger til forslaget til lov om anpartsselskaber og bemærkningerne til sammes § 1.

Til § 2.

(Udkast 1964, § 82, med bemærkninger s. 173-74 og s. 184).

Bestemmelserne i AL 1930 § 2 om aktieselskabers navn er af systematiske grunde flyttet fra indledningskapitlet og — mere naturligt — optaget i kap. 18 i nær tilknytning til reglerne i kap. 19 om registrering af aktieselskaber.

Der har under de nordiske forhandlinger været enighed om det systematiske rigtige i, at definitionen af koncernbegrebet gives i lovens § 2 umiddelbart i forbindelse med reglerne i § 1, der bestemmer lovens anvendelsesområde.

1930-loven bygger såvel vedrørende regnskabsreglerne som i øvrigt på den forudsætning, at et økonomisk foretagende ved benyttelse af aktieselskabsformen driver sin virksomhed inden for rammerne af et enkelt aktieselskab. De almindelige

aktieselskabsregler er derfor ufuldkomne, når en økonomisk virksomhed bygges op over en flerhed af indbyrdes forbundne aktieselskaber — koncernselskaber — oftest i den form, at et aktieselskab, moderselskabet, gennem aktiebesiddelse behersker et eller flere andre aelskaber, datterselskaber, som eventuelt igen behersker egne datterselskaber. I særlig grad gælder det, at de almindelige regler om regnskabsaflæggelse ikke formår at give en tilfredsstillende redegørelse for koncernens økonomiske stilling.

På denne baggrund stilles der således forslag om, at der i årsregnskabet for koncernselskaber skal gives oplysning om hovedposterne i deres indbyrdes forhold, se § 102, stk. 2, II. 1, jfr. § 103, stk. 1, samt § 104, stk. 3, 1, og at der i tilslutning til moderselskabets årsregnskab skal udarbejdes et særligt koncernregnskab, der skal indeholde et sammendrag af moder- og datterselskabernes status og angive koncernens samlede frie egenkapital eller det samlede tab efter fradrag af interne fortjenester og foretaget udbytteudbetaling mellem koncernselskaberne, se § 107 samt at dette regnskab skal indsendes til aktieselskabsregisteret og fremlægges for aktionærerne, jfr. §§ 69, 73 og 108.

Forslagets koncernbegreb er defineret i overensstemmelse med de principper, der er lagt til grund i gældende svensk lovgivning. Under de nordiske departementsforhandlinger i 1972 er der dog opnået enighed om at affatte definitionen således, at besiddelsen af mere end halvdelen af aktiekapitalen ikke falder ind under den ufravigelige formodning for koncernforhold i stk. 1, medmindre et flertal af stemmerne er knyttet til disse aktier.

Forslagets koncernregler tager sigte på de såkaldte vertikale koncerner, d.v.s. koncerner med et moderselskab og et eller flere datterselskaber og eventuelle datterselskaber i forhold til disse (datterdatterselskaber). Det bemærkes herved, at koncernreglerne også omfatter forholdet mellem datterselskaber indbyrdes. Derimod anses en koncern ikke at foreligge mellem selskaber, hvis aktier ejes af samme foretagende, der ikke er et aktieselskab eller et anpartsselskab, jfr., herved bemærkningerne til § 2 i forslag til lov om anpartsselskaber.

Det typiske koncernforhold foreligger efter stk. 1 i tilfælde, hvor et aktieselskab A ejer så stor en del af aktierne i et andet aktieselskab eller et anpartsselskab, datterselskabet B, at de repræsenterer flertallet af de stemmer, der overhovedet kan afgives på generalforsamlingen i B. Har datterselskabet B selv stemmemajoriteten i selskabet C, behandles C også som datterselskab af selskabet A, og det samme gælder, såfremt selskabet A i forening med sine